

Höstsådda betor klarade vintern

Robert Olsson, NBR Nordic Beet Research Foundation

Det pågår ett europeiskt forskningsarbete i syfte att ta fram en vinterbeta. Sådd i augusti förväntas öka skördepotentialen med omkring 30 %.

Foto: Robert Olsson

Snabb utveckling fram till den 27 september.

Bakgrund

För att höstsådda betor ska bli en verklighet krävs tillräckligt god frosttolerans och en möjlighet att stänga av betans naturliga önskan att gå över i sin generativa fas och sätta frö efter vernaliseringsfasen under vintern. Sistnämnda problem kommer sannolikt att lösas med GMO-teknik. Utvecklingsarbete pågår och från förädlarhåll talas om en möjlig marknadsintroduktion runt 2018.

Betor till biogasproduktion har också ökat intresset för olika möjligheter att förse

marknaden med betråvara under en större del av året. Också här kan höstsådda betor vara en möjlighet.

Hösten 2008 såddes de första höstbetorna i Sverige. Syftet var att studera tillväxt, övervintring och utveckling på våren samt skapa underlag för en diskussion kring framtida höstsådd av betor.

Utförande

► Försöket med fyra sorter lades ut på Ädelholm utanför Lund. Direkt efter skörd av förfrukten höstvetete gjordes

Foto: Robert Olsson

Trög start på våren. Bilden från den 7 april.

Foto: Robert Olsson

Vårsådd den 4 april mot höstsådd den 15 augusti. Bilden från den 12 maj.

Foto: Robert Olsson

Fältet den 15 juni.

en grund stubbearbetning. Därefter plöjdes fältet den 12 augusti. Efter såbäddsberedning såddes försöket den 15 augusti med drygt 7 frö/m då vi förväntade viss utvintring. I samband med sådden radmyllades med 60 kg N som ProBeta NPK.

- ▶ Sorterna utvecklades väl under hösten och nådde omkring 50 % radtäckning till den 1 november. Sorterna var av konventionell typ och gick därför över i sin stocklöpningsfas och satte frö efter vintern.
- ▶ Under hösten gjordes två sprutningar mot ogräs, den 8 och 17 september, båda gångerna med 1,5 Goltix + 0,5 Pyramin + 1,5 Betanal + 0,1 Trammat + 0,5 olja.
- ▶ Försöket övergödslades med 80 kg N som Probeta NPK den 2 april och behandlades mot bladsvampar med 0,5 Comet den 24 april efter att rostangrepp konstaterats på de äldsta bladen.

Erfarenheter

- ▶ Betorna klarade perioderna med frost ner till omkring tio minusgrader mycket bra. Över 90 % av plantorna överlevde vintern.
- ▶ Det fanns få vårgroende ogräs. Däremot fanns det en hel del överlevande vallmo, snärjmåra och baldersbrå.
- ▶ Plantorna såg överlag lite tagna ut på vårkanten med många vissna blad. I princip försvann alla blad som satts på hösten. De var angripna av diverse svampsjukdomar där rost fortsatte att utvecklas på vårkanten.
- ▶ Först under april månad tog tillväxten åter fart, i början ganska långsamt. Gödslingen borde möjligen varit gjord tidigare. Plantorna såg ljusa ut hela april. Det blev hårt och torrt i ytan. Radrensning gjordes den 30 april. Också den borde gjorts tidigare.
- ▶ En vecka in i maj månad gick i princip alla plantor i stock. Inga sortskillnader noterades.